

SPRAVA V SLOVENIJI

V prostorih Svetovnega slovenskega kongresa so v torek, 27. novembra, Študijski center za narodno spravo, Komisija Vlade RS za izvajanje zakona o popravi krivic in Komisija Vlade RS za reševanje vprašanja prikritih grobišč pripravili javni pogovor na temo spravnega procesa v Slovenskem prostoru. Sprva je bilo mišljeno, da bi v pogovoru sodelovala tudi oba kandidata za predsednika RS, ker pa sta se opravičila, je pogovor potekal brez njiju; na koncu je bila sprejeta tudi posebna izjava o nadaljevanju spravnega procesa z naslovom »Demokracija zahteva odgovoren odnos do preteklosti, sedanjosti in prihodnosti«. Sledi besedilo izjave:

Evropa in svet krepi kulturo človekovih pravic in občutljivost na njene kršitve. Zavedata se, da le s spominom, popravo krivic in ozdravljenjem ran iz preteklosti lahko gradimo uspešno in mirno prihodnost. Spravni proces, ki si ga ni mogoče predstavljati brez iskanja resnice in pravice, se je poglobil po padcu železne zavese in vključitvi nekdanjih komunističnih držav v Evropsko unijo. Slovenci smo v dvajsetem stoletju doživeli tri totalitarne režime. Zločini fašizma in nacizma so bili prepoznani kot zločini in obsojeni, zločini komunizma pa so vse do začetka 90. let prejšnjega stoletja ostajali »tabu« tema. Trpljenje ljudi je bilo zaprto za zidovi molka. Redki glasovi o sistematičnem kršenju človekovih pravic v času komunizma so se množili v obdobju slovenske pomladi in osamosvajanja. Spravna maša v Kočevskem Rogu julija 1990 je bila zgolj simbolno dejanje, ki je zaznamovalo začetek slovenskega spravnega procesa. V več kot dvajsetih letih, ki so minila od tedaj, so bili opravljeni pomembni koraki - npr. delo Pučnikov parlamentarne komisije o povojnih izvensodnih pobojih, vladne komisije za popravo krivic, vladne komisije za reševanje vprašanj prikritih grobišč, Študijskega centra za narodno spravo, Muzeja novejšje zgodovine Slovenije, policijske akcije Sprava, nevladnih organizacij in predanih posameznikov. Vendar vsakodnevno lahko ugotavljamo, da je bilo storjenega premalo. Slovenska družba mora doseči soglasje, kako zdraviti rane iz preteklosti, ki nas vedno znova bolijo, kako presegati delitve, ki nas slabijo in ogrožajo našo prihodnost, kako obravnavati totalitarno dediščino v vsej njeni celovitosti.

Zato predlagamo: - potrditev resolucije o evropskem spominu in vesti, ki jo je aprila 2009 z veliko večino glasov sprejel Evropski parlament in v kateri obsoja vse totalitarne režime; - pravno presojo celovite medvojne in povojne problematike, saj obstajajo le posamezne pravne ocene revolucionarnih zakonov in komunističnega sodstva. Objektivno razpravo o hudodelstvih zoper človečnost zavirajo globoko zakoreninjena čustva, ki preprečujejo dialog. Razcepljenost slovenske družbe je posledica zanikanja vsakršne odgovornosti za povojne poboje. Iz različnih razlogov, predvsem zaradi uničenja oz. nedostopnosti arhivov oziroma pomanjkanja trdnih dokazov, je težko oziroma skoraj nemogoče dokazati utemeljenost suma, da je kdorkoli storil kazniva dejanja hudodelstev zoper človečnost na slovenskem ozemlju; - nediskriminatorni sveženj vojnih zakonov, identifikacijo ostankov žrtev, pieteten pokop vseh preminulih oz. ustrezno ureditev morišč in grobišč, identifikacijo slovenskih žrtev in skupni spomenik ter razglasitev Hude jame in drugih morišč za kulturne spomenike nacionalnega pomena. - dostopnost vseh arhivov druge Jugoslavije v skladu z rezultati referendumu o noveli ZVDAGA iz leta 2011, posebna pozornost naj velja prizadevanjem za dostop do arhivov nekdanje Jugoslavije v Beogradu v procesu sukcesije; - temeljne in primerjalne raziskave o kršenju človekovih pravic v totalitarnih režimih; - oblikovanje slovenske Platforme spomina in vesti.

Simbolna dejanja sprave (spominske slovesnosti, spomeniki idr.) so pomembna, vendar jim morajo slediti konkretna spravna dejanja na področju politike, pravne države, raziskovanja oziroma znanstvenega proučevanja in izobraževanja. Predvsem pa je temelj spravnega procesa srčna kultura vsakega izmed nas, ki mora izkazovati resnično sočutje, strpnost in odpuščanje.

Šesta seja Sveta Vlade za Slovence po svetu

Zakon o odnosih Republike Slovenije do Slovencev po svetu predvideva obstoj zadevnega Sveta vlade, katerega člani naj bi z nasveti pomagali vladi RS in njenim organom do čim bolj uspešne politike na tem področju. Svet za Slovence po svetu pa enkrat na leto. Običajen datum doslej je bil prve dni v juliju. Letos pa se je datum nepojasnjeno spremenil. Vmes je prišlo tudi dejstvo, da je bilo treba člane sveta, katerih mandat traja pet let, ponovno imenovati.

Tako se je na povabilo predsednika Vlade RS, ki je po zakonu tudi predsednika Sveta Vlade RS za Slovence po svetu, Janeza Janše, v torek, 20. novembra 2012, v Ljubljani sestal Svet, tokrat prvič v novi sestavi. Kot podpredsednica sveta je na seji sodelovala ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak, ki je po seji člane tudi sprejela.

Člani sveta so predstavniki slovenskih skupnosti iz zdomstva ter izseljenstva, ki delujejo na področju skrbi za ohranjanje slovenstva povsod po svetu, pa tudi ministri slovenske vlade oziroma državni sekretarji, ki se pri svojem delu srečujejo s problematiko Slovencev po svetu.

Osrednji del razprave je bila namenjen izmenjavi informacij o dejavnostih organizacij Slovencev po svetu. Člani sveta so se zahvalili slovenski vladi za aktivno in vztrajno podporo njihovim prizadevanjem za ohranjanje slovenske kulture in jezika med Slovenci, živečimi v tujini. Posebej so izpostavili pomen ohranitve Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu na čelu z ministrico brez resorja, ki priča o skrbi,

ki jo slovenska vlada namenja razvoju stikov s slovenskimi skupnostmi po svetu.

Sogovorniki so sodelovanje predstavnikov izseljenških skupnosti s predstavniki Vlade RS ocenili kot plodno. Podpora skupnostim pri ohranjanju slovenskega jezika, vključevanju mlajših generacij v aktivno

nje in krepitev slovenskih skupnosti in organizacij po svetu in spodbujanje sodelovanja na področjih kot sta znanost in gospodarstvo. Poudaril je, da tu vse možnosti še niso izkoriščene. Nove okoliščine, povezane s čedalje lažjim premagovanjem ovir, ki so jih nekoč predstavljale geografske, tehnološke, administrativne in

društveno življenje in vsestranskemu sodelovanju med domovino in državami izseljencev je velika. Predstavniki so se seznanili, da je zanimanje za učenje slovenskega jezika v izseljenstvu med Slovenci in drugimi veliko. Na tem področju so zelo veseli tako pomoči Urada kot tudi programov, ki jih ponuja Center za slovenščino kot tuj jezik. Predstavniki Slovencev po svetu so spregovorili tudi o težavah in izzivih, s katerimi se pri svojem delovanju in življenju v tujini srečujejo.

Predsednik Vlade je izpostavil, da si Vlada RS preko Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu ter preko aktivnosti različnih ministrstev in vladnih služb prizadeva za oblikovanje trdne vezi med matično državo in Slovenci po svetu. Delo je usmerjeno v razvijanje skupnega slovenskega prostora, ohranjanje slovenske identitete, jezika, kulture in kulturne dediščine, v ohranja-

druge omejitve, danes ponujajo možnosti za razvoj novih oblik konkretnega sodelovanja.

Člani Sveta so se ob koncu dogovorili, da bo na osnovi dosedanjih razprav in ob upoštevanju konkretnih predlogov, ki bodo v prihodnjih tednih še prispeli na Urad, pripravljen okvirni načrt dela za prihodnje sodelovanje Slovenije s Slovenci po svetu.

Na sprejemu po seji sveta je ministrica pozdravila člane ter se jim zahvalila za udeležbo. »Seja je bila produktivna in izjemno pomembna, saj ste nam vsi člani predstavili položaj slovenskih skupnosti v državah, iz katerih prihajate. Seja je pomembna tako za vas, da spoznate eden drugega ter se seznanim z življenjem rojakov po svetu, kakor tudi za nas v Sloveniji, da iz prve roke dobimo informacije o delovanju slovenskih organizacij po svetu ter morebitnih težavah slovenske skupnosti,« je dejala Ljudmila Novak. Člani so se ministrici zahvalili za sprejem ter za vse delo, ki ga v dobro Slovencev po svetu opravlja Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Zopet bomo volili

To nedeljo bo potekal v Sloveniji drugi krog predsedniških volitev. Teh se bomo udeležili tudi slovenski državljani, ki živimo v Argentini, čeprav je naš »naravni kandidat« po prvem krogu izpadel. Ker je letos z volilnim gradivom za glasovanje po pošti prispel tudi material za drugi krog (svetlomodra glasovnica), je zelo veliko rojakov svojo dolžnost (pravico) že izpolnilo in glasovnice oddalo po pošti ali jih direktno ali indirektno dostavilo na veleposlaništvo RS v Buenos Airesu.

Tisti pa, ki tega še niso izvršili, lahko to glasujejo direktno v prostorih veleposlaništva. To nedeljo, 2. decembra, bo glasovanje potekalo v prostorih veleposlaništva Republike Slovenije v Buenos Airesu (Av. Santa Fe 846 - 6° nadstropje) in sicer med 9. in 17. uro. S sabo moramo imeti veljaven argentinski dokument. Dobili bomo glasovnico, na kateri moremo obkrožiti zaželenega kandidata.

Medtem se v Sloveniji vse bolj potrjujejo naved-

be, da prihaja v drugem krogu do spopada med staro in novo levico. Eden od dokazov, da gre stari levici nekoliko za nohte in da ji izvolitev Boruta Pahorja nikakor ne diši, s pismom Borutu Pahorju po mnenju komentatorja Jožeta Možine dokazuje prav Milan Kučan. »Res je, da gre starim komunističnim silam zelo za nohte, saj so poslali svojega že upokojenega poveljnika v bitko. Gotovo bo tej sledila še nekatera druga, v kontekstu tega, kar bo v naslednjih soočenjih in na tiskovni konferencah govoril sedanjí predsednik Türk. Res smešno pa je to, da strici iz ozadja Pahorja sprašujejo, kdo so strici iz ozadja? Res zabavno.«

Pokazalo se je, da imata Pahor in Türk različne poglede tudi o aktualnih in perečih temah. V nedeljo pa se bo pokazalo, koliko je tudi levica naveličana ponavljanja starih praznih gesel in si želi nekaj drugačnega, in koliko se tudi pomladna opcija vključuje v volitve brez lastnega kandidata, a prepričana, da mora zavzeti svoj prostor na političnem odru. Velik del slovenske prihodnosti je odvisen od tega.

VTISI IZ SLOVENIJE

Prebujenje?

(Od našega dopisnika)

Po prvih analizah na večer predsedniških volitev v prvem krogu so prišle na dan še druge ugotovitve.

Prvotno naj bi se 'levi' glasovi odločali bolj v prid Borutu Pahorju kot pa dr. Danilu Türku. Potem pa se je izkazalo, da so lep delež Pahorjevih glasov prispevali volivci, ki pripadajo pomladnim strankam; od enih več, od drugih manj. Odpovedali so se svojemu naravnemu kandidatu in taktizirali.

To taktiziranje se je že kdaj izkazalo za usodno, predvsem leta 2008 ob izpadu Nove Slovenije iz državnega zbora. Istočasno pa je bilo zaznati nekaj stališč, ki so prišla na dan, čeprav jih je kdo v zaprtem krogu, pri prijateljskem omizju že zagovarjal.

Kadar hoče moj tast Janez zapihati v žerjavico, vpraša: »Pa kaj volite vi, kristjani v Sloveniji, da imate potem tako vlado/predsednika/oblastnike?!« Na to vprašanje se je v zadnjih tednih kar nekaj pisalo in govorilo po javnih medijih, predvsem seveda 'pomladnih'.

Zelo jasno je bilo napisano, da se oddaja glasa kandidatu, ki ne podpira krščanskih vrednot, lahko smatra za greh. In tudi: če je v slovenski družbi določen odstotek aktivnih katoličanov, ter temu prištejemo še odstotek pasivnih, bi ti glasovi že v prvem krogu zadostovali za izvolitev kandidata, ki zagovarja te vrednote. – kako torej, da ta kandidat dobi komaj četrtno glasov in seveda izgubi

vsakršno možnost za nastop v finalu, v drugem krogu?

Časi, ko je bil človek zaradi verskega prepričanje potisnjen na stranski tir, včasih potisnjen na obrobje družbe, včasih pa tudi enostavno umorjen, so minili. V marsikaterem članku se avtorji sklicujejo na pasivnost volilnega telesa, ki pa je še posledica preživetega terorja ali podvrženosti starim in slabonamernim floskulam kot je ta, da je politika kur** (to nikoli ni res; lahko pa bi tako imenovali marsikatero politike, političarke). Tako časnikar Tino Mamič v zadnji prilogi Družine Slovenski glas ugotavlja, da so kristjani na robu (družbe), in to prostovoljno.

Zato tudi ni nič čudnega, da je tako v ospredju ozavešanje in navduševanje vernih državljanov, naj ne stojijo ob strani dogajanju v lastni državi in se poslužujejo pravice in dolžnosti oddaje svojega glasu. Pa čeprav med kandidati ni osebe, ki bi jim bila vredna zaupanja. A če sam ne voliš, pustiš, da namesto tebe nekdo drug izvoli (nekaj takega je v zadnjih dneh v Buenos Airesu izrazil mislec Juan José Sebreli). »Vsi so isti« ne velja, ko govorimo o levih in desnih kandidatih, pa tudi ne, če so med kandidati sami levi; vsaj toliko časa ne, dokler s svojim delovanjem ne izpričajo »istosti«.

Iz vsega tega bo 2. decembra verjetno razvidno, če začeta kampanja za prebuditve Slovenije uspeva. Bog daj!

GB

Tudi uradno sklenili Slomškovo leto

26. novembra leta 1800 se je rodil prvi mariborski škof danes blaženi Anton Martin Slomšek. Minuli konec tedna so v mariborski metropoliji tudi uradno sklenili praznovanje Slomškovega leta, tega so sklenili tudi na Slomškovi Ponikvi.

razvoj šolstva.

Zbrane sta nagovorila direktorica univerze Šentjur, Jelka Godec in Alojz Kačičnik, župnik na Ponikvi in predsednik delovne komisije za pravico Slomškovega leta. O pomenu blaženega je spregovoril župan občine Šentjur, Marko Diaci. Za organizacijo tako pomembnega dogodka in ohranjanje Slomškove besede pa se je zahvalil celjski škof, Stanislav Lipovec.

Zgodovinar Stane Granda je bil prvi sogovornik na simpoziju. Spregovoril je o Slomšku in njegovem odnosu do kmečkega dela. Pater Silvo Šinkovec je predstavil prispevek »Slomšek in celostno razvita osebnost«.

Med razpravo je Jelka Godec citirala Slomškove besede, ki so po njenem mnenju še vedno aktualne in vredne razmisleka: »Vsak dober nauk več velja kot zlato in srebro ... Potuhe pa otrokom nikar ne dajajte, če jih šolski gospodje v strah vzamejo, kar je prav ... Ako se pri otrokih slabi nagoni, razvade in svojeglavost zarana ne potrebujejo, postanejo sirovine, grdi staršem in učiteljem, sebi

in drugim nadloga, vsej deželi nesreča ... Sola, v kateri se otrokom svoja volja dá, kaj ne velja! ...«

V drugem delu srečanja je direktor Zavoda Antona Martina Slomška Ivan Štuhec spregovoril o vlogi vere v vzgoji in izobraževanju od Slomška do danes. Lidija Hamler, ravnateljica dijaškega doma Antona Martina Slomška, je nato predstavila referat o vzgoji za socialne kompetence.

S predavanjem »Vzgojo za kreativno in kakovostno življenje« je nastopil tudi evropski poslanec Milan Zver. Med drugim je menil, da je gospodarska kriza predvsem posledica krize vrednot in pomanjkanja zaupanja. Dodal je, da mladim manjka optimizma, saj zaupanje v demokratični sistem pada iz leta v leto. »Zato so pogosto pod velikim stresom zaradi pretiranih pričakovanj okolice, malodušni ali zdolgočasnjeni. Namesto ustvarjalnosti sta pogosto prisotna 'avtomatiziranost' in švkalupljenost,« je zaključil.

Sledila je razprava, ki je potekala skozi vprašanja že med programom. Izkazalo se je, da je tematika blizu številnim poslušalcem zato se je pojavila želja po novih srečanjih.

Zgodovina slovenske glasbe

Pri Študentski založbi je v zbirki Koda izšla knjiga Darja Koter Slovenska glasba v dveh delih. Prvi del zajema obdobje med letoma 1848 in 1918, drugi pa obdobje med letoma 1918 in 1991. Darja Koter je v podatkovno poglobljenem, stilistično virtuoznem in komunikativnem delu upoštevala vse pomembnejše dejavnike, kot so družbeno-politične spremembe, kulturna zgodovina Slovencev in razvoj slovenske umetnosti. Po besedah muzikologa Matjaža Barba je knjiga Darje Koter prva celovita zgodovina slovenske glasbe po polstoletnem premoru, odkar je izšlo monumentalno delo Dragotina Cvetka. Avtorica se je morala že v izhodišču soočiti z nekaterimi temeljnimi vprašanji, ki jih sproži analiza slovenske kulturne zgodovine. Na eni strani je namreč prostor, ki ga danes enačimo z etničnimi ali državnimi mejami, historično neoprijemljiv, na drugi strani pa obravnavanemu predmetu manjka celovitosti, saj razpada v vrsto nepovezanih drobcev brez notranje referencialnosti.

Koterjeva je omenjene dileme preseгла z odločitvijo, da bo svoj predmet zgodovinsko zamejila s ključnimi trenutki slovenskega narodnega samoza-

vedanja, s tako imenovanim narodnim prebujenjem sredi 19. stoletja in s slovensko državno osamosvojitvijo poldrugo stoletje pozneje. To ji je hkrati omogočilo vsebinsko zaokrožitev predmeta na tiste elemente, ki so opredeljevali slovensko narodno zavest oziroma s katerimi se ta identificira, s tem pa je poenotila analitični pristop. Kot posebno dragoceno je Barbo izpostavil avtoričino izjemno poznavanje literature. Koterjeva je dejala, da kot profesorica na Akademiji za glasbo v Ljubljani ves čas spremlja vrsto periodike in študij, ob tem pa ni naletela na potrebo po združitvi različnih znanstvenih spoznanj, zato se je odločila, da delo opravi sama. Glasbo avtorica razume kot del širšega konteksta, na takšen način gleda tudi na zgodovino glasbe. Pri pisanju knjige je poskušala slediti tudi recepciji glasbe, kako se je ta spreminjala skozi čas. Poleg tega je pregledala nekatere dozdajšnje objave. Prav tako ni želela zaokroženo govoriti o posameznih osebnostih, temveč jih je vedno znova umeščala v okolje, ki je vplivalo na njihovo delo, je še povedala.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Ko je omenjal argentinsko politično sedanost je pisatelj Abel Posse menil, da se »občasno potopimo v absurd«. Gotovo to mnenje drži, ker sicer si ne moremo razlagati sedanjih težav po dobi, ko je svetovni položaj z raznimi ugodnostmi blagoslovil Argentino.

Če izzivaš psa ... te prej ali slej ugrizne. Nekaj takega pade človeku na misel, ko skuša razumeti sedanji položaj v zvezi z zunanjim dolgom in sodbami, ki jih izreka newyorški sodnik Thomas Griersa. Ta zadeva se vleče že deset let, odkar je pokojni Nestor Kirchner prišel postopek preureditve zunanjega dolga. Argentina se je tedaj nahajala v defaultu; po domače, ni plačevala dolgov ne obresti, ne ničesar. Postopek preureditve je bil zelo uspešen, odziv množičen in prihranek, ki ga je država dosegla, res lep. Tu pa se je tudi končala pamet tedanje (in sedanje) vlade. Tedaj je sodnik Griersa kazal do Argentine veliko naklonjenost; seveda, ZDA in njena vlada tudi. Kot vedno, je bil manjši del upnikov, ki poravnave ni sprejel in sodno zahteval, naj država izplača celoten dolg. Vmes so padle družbe, ki bone kupujejo skoraj zastonj, zahtevajo pa celotno izplačilo. In če je bil Kirchner neroden v postopanju, ko je kazalo rešiti zadevo po mirnem potu in s pogajanjem, je gospa Cristina šla še dalje: zavzela je napadalno in izzivalno držo. In to ne le de izkoriščevalnih skupin, temveč do vseh upnikov in do samega sodnika. Seveda je v skrajno napetost zašlo tudi diplomatsko razmerje do Washingtona. Za nameček, je gospa nenehno obljubljala, da bo poravnala tudi ostale dolge (Pariški klub, razsodne mednarodne finančne povezave, kar je obljubila samemu Obami), a do tega nikdar ni prišlo. Čeprav je država zvesto plačevala doslej preurejeni dolg, je dobila sloves kroničnega dolžnika. Nastop gospe predsednice navzven, pa je bil enak kot navznoter: izzivanje, norčevanje, objestna gesla, itd. Iz odvetniške pisarne v New Yorku, ki vodi argentinske posle, so svetovali, prosili in nazadnje rotali, naj vendar meri svoje besede (po domače: naj bo tiho). Seveda zaman. Gospa ne more iz svoje kože. Seveda je bila Argentina obsojena, da mora plačati 1.430 milijonov dolarjev. A za tem stojijo še ostali upniki, ki niso sprejeli presnove dolga, ki zahtevajo dodatnih 6.300 milijonov. Potem pa bi lahko ves dolg zahtevali tudi tisti, ki so znižanje glavnice sprejeli.

Splošno mnenje svetovnih strokovnjakov je, da sodnik pretirava in zahaja v delikaten položaj. To bi bil slab precedens na primer za vse evropske dolgeve (grški, portugalski ...) ki jih skušajo sedaj preurediti. A to je že drug problem. Trenutno je Argentina v nevarnosti, da zapade v »tehnični default«.

Počasno prebujanje.

Vlada je dosegla, kar je iskala: resnega nasprotnika. Toliko časa so zanimali ljudsko nejevoljo, toliko metali krivdo na vse, ki niso mislili enako in jih označili kot »prevratnike«, da sedaj vsi naenkrat reagirajo in skušajo dokazati, da resno in zavzeto delajo. Radikalni pripravljajo konvencijo (kongres stranke) in so se že zedinili glede vodstva. Socialisti navdušujejo Binnerja, naj zavzame bolj kritično držo do vlade in se postavi na čelo opozicije. Celo vladi prijazni sindikati predsednico prosijo, naj posluša zahteve tistih, ki so uprizorili splošno stavko. Moyano pa govori o skorajšnjem ponovnem združenju vseh sindikatov. Najhuje pa je, da je začela gibati peronistična stranka. Sicer potihoma in v senci, a razni guvernerji in župani se že pripravljajo na čas, ko bo jasno, da gospa ne bo mogla ponovno kandidirati in bo treba poiskati naslednika. V okviru ozkega kroga mladih sodelavcev? Ne. Temu bi se pa stara garda združeno uprla. In razkol bi bil neizbežen, z njim pa zaton kirchnerizma. Bo gospa dovolj bistra in spretna, da bo zaznala nevarnost in jo skušala uspešno rešiti?

Vse, pomeni vse. Vlada, predvsem njen ožji krog, pa še vedno vztraja na geslu »hočemo vse! In to ni le medijska hiša Clarin, ne ves medijski prostor. Sedaj pripravljajo zakone, s katerimi bi obvladali borzo a tudi privatna podjetja. Predvidevajo, da bi v vseh podjetjih, kjer je soudeležena država, imela pravico veta, tudi če je manjšinska delničarka. Prav tako pravico, da v privatnih podjetjih inšpektorje, katerih pristojnosti še niso popolnoma jasne, a vzbujajo dvom in strah. Ob vsem tem je jasno, da se jim grozno mudi. Niso popolnoma prepričani, kakšen bo izid prihodnjih dopolnilnih parlamentarnih volitev. Bojijo se, da bi jim računi spodleteli. Zato taka ihta in hitrica. Neke vrste tekma, kdo pride prej do cilja: vlada ali ves nasprotni breg. In le, če pride prej vlada, jim bo zagotovljeno »vse«. Dobro se zavedajo nevarnosti, da jim lahko v nasprotnem primeru ne ostane nič.

SLOVENSKA VAS

60. obletnica Društva

Celoletno bogato praznovanje 60. obletnice, ki se razvija skozi vse leto, je 18. novembra

dospelo do glavne prireditve, ki se je pričela z jutranjo poklonitvijo našima dvema domovinama s petjem a r g e n tinske in slovenske himne in dviganjem

zastav, ki so se jih udeležili veleposlanik Republike Slovenije v Argentini Tomaž Mencin, predsednik Zedinjene Slovenije Franci Žnidar, predsedniki drugih krajevnih domov, odborniki društva in ostali gosti.

Slovenska vas je nastala po osebnem prizadevanju mons. Janeza Hladnika in je ves njen razvoj v tesni zvezi s Katoliško Cerkvijo. Vanjo smo vključeni kot skupnost, pa tudi vsak njen ud posamezno in predvsem družinsko. Samoumevno je torej, da smo se ob praznovanju slovesno zahvalili Bogu v naši vaški cerkvi Marije Kraljice, ki je po zaslugi slovenskih lazaristov duhovno središče vasi že skozi 53 let. Ves ta čas se vsak dan daruje sv. maša - od koncila naprej - v slovenskem jeziku, za praznik pa nas je počastil z maševanjem škof Vinko Bokalič, ki se je kot eden prvih vaških otrok rodil v istem letu

1952, kot se je ustanovilo naše krajevno društvo. Z njim je sodeloval Janez Cerar, ki sedaj znova skrbno in prijazno opravlja dušno pašo in z nami deli žalost in veselje.

Po prejeti duhovni hrani smo se tudi telesno okrepčali v prenovljeni dvorani Hladnikovega doma z odličnim skupnim kosilom, ki so ga pripravile članice krajevnega odseka Zveze žena in ga urno postregla mladina.

Popoldanski program je pričel s pozdravom predsednik društva Stane Jemec, vzpodbudno in navduševalno je čestital predsednik Zedinjene Slovenije, veleposlanik Republike Slovenije pa je čestitkam ob pomembni obletnici dodal še izročitev priznanj Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu Društvu Slovenska vas in Slavkoti Revnu, enemu njegovih ustanovnih članov in dolgoletnemu zaslužnemu sodelavcu, ki se je predvsem udeleževal na gledališkem področju. Sledeči govor Francija Sušnika smo že objavili na uvodnem mestu v zadnji številki.

Jedro programa je bil prikaz slovenske zgodovine v slikah, z recitacijami izbranih literarnih tekstov in petjem, ki ga je zamislila, sestavila in pripravila Mirjam Goljevčec s sodelovanjem Andreja Finka. Dina-

mično smo podoživljali odločilne narodne korake, od naselitve do proglastitve lastne samostojne države.

Po krajšem obotavljanju zaradi pretečega dežja, ki pa končno ni prekoračil mere dobrosprejetega žegna, se je na prostem vršil drugi del programa s folklornimi nastopi najrazličnejših starostnih skupin. Z ne-

katerimi tehničnimi zaprekami se je v svoji neformalnosti razvil v pravo narodno veselico, ko se je prijetni ambientaciji, veselemu razpoloženju, dobri hrani in pijači pridružilo še izvajanje priznane skupine Baires polka, ki je zvalila navdušene pare na plesišče v še dolgotrajno veselo praznovanje.

F.S.

DRUGI DEL SPOMINOV NA TONČKA PANGERCA

»Vsi so prihajali, njega ni b'lo«

V številki 29 našega lista, z dne 26. julija 2012 smo objavili spomine, ki jih je Angela Pangerc Šorl napisala o svojem bratu, pokojnem Tončku Pangercu. Danes objavljamo drugi del, v katerem obuja dneve njegove odsotnosti, čustven opis usode toliko razbiti družin.

Nikoli ne bom pozabila tistega petka proti večeru, ko sva s Tončkom v slabem vremenu prišla s Pokljuke. Mama nama je hitela pomagati s preoblečenjem v suha oblačila. Že prej je za Tončka pripravila hrano, ker naj bi naslednji dan sam odšel v gore, kjer se je, kot je sam dejal, želel v samoti naučiti čarov narave. Bila sem žalostna, da gre brez mene. Obljubil mi je, da ko se vrne, bova šla na Begunščico, ki je bila moja najljubša gora. Zjutraj v soboto, ko je odhajal, se je od vsakega posebej poslovil, kar mi je bilo nenavadno.

Naslednje dni sem vsak dan sedela na hloh, ki smo jih imeli ob naši vodni žagi, in čakala na Tončka. Vsako jutro sem šla gledat, če je morda že v svoji sobi, a ta je bila vedno takšna, kot tisto soboto, ko nas je zapustil. Tudi drugi obrazi v hiši so postali zaskrbljeni, mama je jokala. Tončka pa ni in ni bilo. Končno so domači sprožili akcijo iskanja, ki je trajala deset dni. Sodelovali so gorski reševalci, policija, prijatelji, sorodniki. Spraševali so po vseh planinskih kočah, kjer je običajno hodil. Vse je bilo zaman: nobenih sledi o njem po gorah in nihče ni nič vedel, kje bi bil. V naši hiši je zavladala žalost, nismo več peli in nismo se več pogovarjali, nismo več igrali šaha in taroka, tudi radio smo ugasnili, samo še šumenje vode, ki

je poganjala žago, je bilo slišati.

Tončkova soba je samevala, skromno opremljena, z zaprtim oknom (kar me je stisnilo v srcu, saj je imel okno vedno odprto), postelja kot vedno postлана, po policah knjige, tudi molitvenik, v omari samo nekaj oblačil, na tleh ladijski pod, ki ga je pogosto poribal (pred sobo se je sicer vedno seznaval), na mizi ena od hrusk z našega vrta, ki jih je oboževal, na steni slika cele naše družine.

Z mamom sva izgubili upanje, da je še živ, in sva skupaj veliko prejkoli, tudi pri večernih mašah. Brat Silvo, ki so ga v Srbiji, kamor smo bili med vojno izgnani, mobilizirali partizani, naju je tolažil: »Veliko fantov je v zadnjem času emigriralo in Tonček je verjetno zdaj nekje v tujini, gotovo je pobegnil čez mejo.« To naju je malo pomirilo, še vedno pa sem sama težko prenesla, da ga ni doma. Z veliko bolečino v srcu sem nenehno upala, da pride in mu bom šla naproti, kot takrat, ko se je vračal iz službe.

Mesec dni po njegovem izginotju smo prejeli pozdrave od nekega strica Bohinca (tako se je pred tem pisala tudi moja mama), o katerem pred tem nisem nič vedela. Nekaj mesecev kasneje smo začeli zelo pogosto prejemati pisma tega strica, ki je bil zdaj že v Argentini. Šele nekaj let pozneje so mi starši povedali, kdo je v resnici stric Bohinc, in mi zabičali, naj to nikomur ne povem. Dejansko sta me dva starejša fanta iz Bleda vabila v slaščičarno in poizvedovala o Tončku, a jaz jima nisem nič povedala.

Vsakega pisma »strica Bohinca« smo bili zelo veseli. Pisal nam je o svojih vzponih v Andih, o svoji puncici Mavri, po rodu s Primorske. Sporočil nam je, da je takoj

dobil delo v gradbeništvu, da ima med Slovenci veliko prijateljev, s katerimi se v neki gostilni srečuje za »slovensko« mizo. Zanimalo ga je zdravje staršev, kako je s sestro Mihelo in menoj v šoli, kako jaz napredujem z igranjem klavirja, kako je s psom Flokijem. Vpraševal je tudi za brata Silvota in Blaža ter za sestre Ano in Marico.

Nekega dne, bilo je že leto 1954, pa smo od Tončkovega prijatelja iz Argentine dobili pretresljivo novico. Zasil ga je plaz skupaj s soplezalcem Herbertom Schmollom, ko sta poskušala osvojiti vrh gorovja Paine na jugu Čila. Menda so Tončka prijatelji odvrčali, naj zaradi slabega vremena opusti ta vzpon, a jih ni poslušal.

Spet smo jokali za Tončkom, a tokrat ni bilo več možnosti, da je še živ. Morda nam je bila edina tolažba, da se je izpolnila njegova želja, ki jo je nekoč izrekel: »Rad bi umrl v gorah.« Zdelo se mi je, da se je vsa žalost tega sveta naselila v meni. Vendar sem se tudi spomnila naslednjih Tončkovih besed: »Križa je tudi priložnost, da človek postane boljši in bolj pripravljen na življenje.« Tudi zaradi teh besed sem se odločila, da ne bom malodušna in odprla sem se drugim ljudem. Prav tako sem se ukvarjala z različnimi športi, veliko sem pela in imela sem tudi nekaj javnih nastopov, pri čemer mi je bilo hudo, da brat Tonček ne ve za te moje uspehe. Posebno rada sem drsala po Blejskem jezeru in se spominjala, kako sva se nekoč po njem s Tončkom sprehajala.

Rana, ki jo je povzročila njegova smrt, se je spet odprla pred 20 leti, ko so se iz Argentine začeli vračati nekateri Slovenci. Kako bi bila vesela, če bi prišel tudi on.

MENDOZA

Andreju Bajuku v spomin

Minilo je že leto odkar smo se na Žalah v Ljubljani poslovili od Andreja Bajuka.

V mladosti je bil član mendoške slovenske skupnosti, navdušen študent, profesor, doktor ekonomije; v Sloveniji državni poslanec, finančni minister in predsednik vlade, ustanovitelj in predsednik Nove Slovenije - krščanske ljudske stranke.

Skozi vse življenje je bil neutrujen popotnik, rojen v Sloveniji, s starši izseljen v Vetrinje v Avstriji, naseljen v Argentini. Poklicno se je izpopolnil in mnogo let delal v Združenih državah Amerike in nato v Parizu. Njegovo romanje se je končalo v Sloveniji, posvetil ji je nad deset let, do ne pričakovane in prezgodnje smrti.

O njegovem življenjskem potovanju je ljubljanski nadškof dr. Anton Stres pri pogrebni sv. maši 21. avgusta 2011, podal globoko razmišljanje. Na prvem mestu nas je spomnil na Abrahama, očeta naše vere, ki je zapuščal svoj dom in se podajal v nezane kraje z vero in zaupanjem v Božje spremstvo. »Prav tako je Andrej Bajuk moral zapustiti svojo domovino in potem še nekajkrat 'nove' domovine, dokler se ni vrnil v edino pravo domovino Slovenijo. Pri vseh teh menjavah bivališča je ostal zvest svojim koreninam ... Kar je čutil in imel za svoje poslanstvo, je pogumno izpolnjeval ne glede na to ali so ga hvalili ali zaničevali.«

Gospod nadškof je nadaljeval nagovor z Jezusovimi blagimi, ki nas utrjujejo v razmišljanju, kako naša dejanja na svetu odmevajo tudi v večnosti. »Srečo, ki jo napovedujejo blagim, ni uživaško ugodje, pravzaprav je njim v popolnem nasprotju, ampak je odločilno povezano z notranjo duhovno srečo ob moralni zavzetosti temu, kar je dobro in plemenito ... Ko pravi Jezus, da so srečni tisti, ki so lačni in žejni pravičnosti, velja za blagor vsem državljanom in politikom, ki se zavedajo

za spravo med nami. Še bolj presenetljivo pa je, da ima Jezus za srečne tiste, ki trpijo preganjanje, zasramovanje in lažno obrekovanje. Ta pogoj za blagor se je v življenju rajnega g. Bajuka obilno izpolnil«. Na to je še dodal: »Blagor mrtvim, ki odslej umirajo v Gospodu. Rajni g. Bajuk je umrl v Gospodu. Kakor je bil zdravnik in zaveden Slovenec, je bil tudi ponosen, zdravnik in zaveden kristjan, zaveden član Katoliške cerkve. Zadnjič se je pojavil v javnosti nekaj ur pred smrtjo na praznovanju Marijinega vnebovzetja na Brezjah in v kratkem televizijskem pogovoru pričeval za svojo vero.«

Slovenski rojaki v Mendози smo se Andreja Bajuka spomnili 4. novembra 2012 pri sv. maši in s primerno video predstavo.

Gospod Stane Grebenc je v imenu Nove Slovenije v Mendози pozdravil navzoče: »Danes se spominjamo, oziroma se v duhu vračamo na življenjsko pot dr. Andreja Bajuka, ki ga je pred dobrim letom, Gospodar življenja rešil (za naše pojme prezgodaj) vseh zemeljskih vezi. Njegova življenjska pot ni bila lahka, ni bila praznik. Bila je pot dela, truda, naporov, uspehov, pa tudi razočaranj. Od otroških let, ko je s svojimi starši zapustil domovino, do vrnitve v domovino, ki ga je potrebovala, je bilo njegovo življenje, deloven dan. S pomočjo stranke Nova Slovenija je imel namen preusmeriti politično pot Slovenije. Leta 2000 nam je pisal v Argentino: 'Ustvariti moramo Slovenijo, ki bo gmotno premožna, duhovno čila, evropsko pluralna, notranje složna in po meri lastne duše povezana s svetom. Drage Slovenke in Slovenci v Argentini! Med vami sem preživel mladost in prejel neprecenljivo življenjsko, slovensko popotnico, z vami me vežejo družinske in prijateljske vezi, vabim vas, da skupno gradimo Novo Slovenijo. Vaš Andrej.'«

Stane Grebenc je še dodal: »Sledimo njegovemu zgledu.«

Sledila je video predstava Andrejevega življenja: njegova prva leta, begunstvo, študij in delo v Argentini, Združenih državah in Evropi, njegovo udejstvovanje v slovenskem političnem prostoru in končno slovo.

Video je pripravil Jure Bajuk z družinskimi arhivom, videoposnetki Radija in televizije Slovenija, ter s posnetki pogreba.

brat Božidar

PRISTAVA

Praznovanje materinskega dne

Tretjo nedeljo v mesecu oktobru smo praznovali materinski dan. Kot vedno, je tudi letos Prešernova šola pripravila to proslavo na čast materam. Po daritvi sv. maše je sledil zajtrk, nato pa nastop šole. Sprva je ravnateljica ga. Nadica Kopač Grohar pozdravila vse navzoče in podala nekaj misli o materah, katerih ideal je naša nebeška mati Marija. K njej se zatekamo, saj ji Jezus ničesar ne odreče.

Nato so sledili prizori, v katerih so nastopali vsi učenci. Prvi se je vršil v veletrgovini. V njej je bilo vse polno kupcev. Počasi so ljudje odhajali in na odru so se pojavili otroci iz vrtca, našemljeni v kuharje, ki so zapeli: »Mi smo mali kuharji, radi bi mamico presenetili, hitro si predpasnik zavežemo, da mamici kruhek spečemo«. Nato so stopili z odra in razdelili svojim materam kruhek, ki so ga nosili v predpasniku in sami spekli s pomočjo ge. Saši

gali v hiši, da bo tudi imela dovolj časa za branje.

Prizor, ki so ga uprizorili učenci tretjega in četrtega razreda, se je dogajal v veletrgovini. Dekle je poskušalo prebrati nekaj odlomkov v knjigi z maminimi očali, pa je ugotovila da ne vidi, čeprav jih mama uporablja. Blagovne lutke so priskočile na pomoč in poklicale znana detektiva, naj ugotovita, kaj se godi z očali. Ta dva modrjeta in raziskujeta. Ob tem prileti več papirjev skozi okno. Hitro jih poberejo in preberejo: *Mamica je kakor zarja, zjutraj se smehlja. Ima zlato srce, vedno nam pomaga. Mamico imamo zelo radi. Mama vedno dela in je lepa kakor zlata jutranja zarja. Ob koncu prizora detektiva ugotovita da mama uporablja očala, da bolje vidi od daleč.*

Učenci sedmega in osmega razreda so v prizoru počastili naše stare mame.

Zbrani bratje so se spraševali le kje hodijo bratranci, ki še niso dospeli ob domenjeni uri. Hitro so pripravili svoja darila, da bi z njimi razveselili babico na koncu vasi. Pripravili so parfum, vazo in knjigo. Ob tem so prispeli bratranci, ki so tudi prinesli svoja darila: družinsko sliko, šal, da je ne bo zeblo, ploščo s slovenskimi pesmimi, rože in kavo. Obiskali so babico, jo obdarili in jo prosili, naj jim pove zgodbo. Tako je

Vodnik.

Za njimi so stopili na oder otroci prvega in drugega razreda, našemljeni v svinčnike. Recitali so materam kratko pesmico, nakar so mame stopile na oder in dale otrokom šopek rož in poljub; otroci pa vsak svoji mami majhno darilo.

V naslednjem prizoru so nastopali otroci petega in šestega razreda. Razmišljali so, kaj bi se igrali, da bi se ne dolgočasili. Prišlo jim je na misel, da bi se igrali družino. Edini fant naj igra za očeta. Dekleta so mu takoj prinesle aktovko, mu nadele kravato on pa si je izbral poklic in kmalu odšel na delo. Najvišja izmed deklet ni hotela biti mamica, ker bi morala cel dan delati. Njeno mesto je prevzela druga, ki je otroke poslovala in jih pokrižala. Ostala je sama doma in takoj pričela pospravljati. Vendar so se že vračali otroci predno je utegnili skuhati. Medtem ko kuha, jim pomaga pri nalogah in pazi, da se med seboj ne kregajo. Oče pride pozno zvečer domov, a večerja se je tudi malo prismočila. Otroci so ob koncu prizora ugotovili, da biti mama je naporno in zato jo moramo bolj ceniti. Ker se je bližal materinski dan, so sklenili, da ji bodo s svojimi prihranki kupili kakšno knjigo. Ker pa je mama zelo zaposlena, bodo tudi poma-

babica pričela pripovedovati, in otroci so v zgodbi odkrili njen lik in njih same.

Za konec je vsa šola, pod vodstvom Marjanke Ayerbe Rant, zapela nekaj pesmi, ki jih je na klavirju spremljala ga. Anka Savelli Gaser.

Prizore in povezavo so spisale in pripravile Karolina Kenda, Majda Maček, Ceci Skubic, Lučka Papež, Nevenka in Nadica Grohar in Marjana Rožanec.

Jože M. Rožanec

Spomin na dr. ANDREJA BAJUKA
Predsednika slovenske vlade
Ustanovitelja stranke Nova Slovenija

Nedelja 4. novembra 2012, ob 10 uri
Sv. Maša in Video predstava: Njegova življenjska pot
Slovenski Dom - Mendoza

NSI Nova Slovenija

Tudi Aleš Šteger francoski vitez

Pesnik, urednik in direktor programa EPK-ja Terminal 12 Aleš Šteger je prejel francosko odlikovanje viteza reda umetnosti in lepšlovja.

Šteger je kot veliki poznavalec francoske literature in filozofije prepričal s pesniškim talentom in s pomočjo pri francoskem programu za EPK Maribor 2012. Kot so zapisali na veleposlaništvu, se je Šteger kot direktor mednarodnega programa EPK-ja Terminal 12 »močno in z velikim navdušenjem zavzel za promocijo francoske kulture«. Spomnili so, da je kot literarni urednik zaslužen tudi za izid številnih del francoskih avtorjev v slovenščini.

V storih francoske rezidence je prejel francoski veleposlanik v Sloveniji Pierre-Francois Mourier za viteza reda umetnosti in lepšlovja imenoval tudi prevajalca, literarnega zgodovinarja in kritika Jaroslava Skrušnja. Skrušnju se je z odlikovanjem Francija želela zahvaliti za njegov »izjemen prispevek k razvoju francosko-slovenskih odnosov«. Skrušny je poslovenil številna

dela priznanih francoskih avtorjev, kot so Sartre, Malraux, Camus, Bataille, Goldman, Bruckner in Stendhal. Za roman zadnjega Življenje Henryja Brularda je prejel tudi najpomembnejše slovensko odlikovanje za prevajalstvo - Sovretovo nagrado.

NOVICE IZ SLOVENIJE

28. SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM

V Cankarjevem domu je knjižni sejem med sredo in nedeljo združil 71 založb in 21 malih založnikov. Schwentnerjevo nagrado je letos prejel publicist, urednik in prevajalec Iztok Ilich. Nagrado za najboljši literarni prvenec je prejel Muanis Sinanović za knjigo Štafeta okoli mestne smreke, nagrado za mladega prevajalca pa Ana Barič Moder.

Obisk sejma je kljub krizi bil zelo dober, celo boljši od lanskega leta. Zadovoljni so tudi založniki, ki ugotavljajo, da ljudje še vedno segajo po dobri knjigi.

NOVE KNJIGE CELJSKE MOHORJEVE

Redna zbirka Celjske Mohorjeve družbe 2013 poleg Mohorjevega koledarja in koledarja z motivi obpotnih znamenj vsebuje še povest Frana Saleškega Finžgarja Sama, delo Milka Mikole Rdeče nasilje, slikanico o Lojzetu Grozdetu in vodič po slovenskih domačijah Tomaža Štefeta. Založbo vodi nov glavni urednik David Movrin.

FALCON POSLALI K VOJAKOM

Letalo falcon bo 1. januarja 2013 postalo del flote Slovenske vojske (SV) in bo preregistrirano v vojaško plovilo, je na častniškarski konferenci povedal minister za obrambo Aleš Hojs. Ministrstvo za obrambo bo letalo uvrstilo v Natov program ATARES, kjer ima SV že nekaj svojih helikopterjev.

STARA IN NOVEJŠA ZGODOVINA

V Brestanici so odprli prenovljeni kompleks tamkajšnjega gradu Rajhenburg, katerega prenova je potekala od aprila lani. Vrednost celotne prenove enega najstarejših slovenskih gradov znaša nekaj manj kot pet milijonov evrov. Brestaniški grad bo še naprej pretežno muzej, po obnovi, ki je bila tudi protipotesna, pa bodo njegovi prostori skozi vse leto namenjeni tudi različnim storitvam in prireditvam.

Med drugo svetovno vojno so grad zavzeli Nemci in imeli v njem sedež preselitvenega urada za izgon Slovencev, kot tudi druge urade. Po letu 1947, ko je bil red trapistov razpuščen in je bil grad nacionaliziran, so bili v njem vse do 1965 imeli zaprte ženske, ki so bile v napoto komunistični oblasti.

PONOVO IZVOLJEN

Generalna skupščina krovne evropske mladinske organizacije - Evropskega mladinskega foruma (YFJ) je za predsednika YFJ izvolila Petra Matjašiča. Matjašič, ki je YFJ vodil že v zadnjem mandatu, bo na čelu te organizacije naslednji dve leti.

PO SVETU

NOVI KARDINALI

Na rednem javnem konzistoriju v soboto 24 novembra, je šest novih kardinalov prejelo prstane, škrlatna pokrivala in papeške bule - dokumente, ki potrjujejo njihova imenovanja in nove naloge znotraj Cerkve. Najstarejši med njimi je z 72-imi leti maronitski patriarh **Bechara Boutros Rai**, ki prihaja iz Libanona. Iz Nigerije prihaja 68-letni **John Olorunfemi Onaiyekan**. **James Michael Harvey**, ki prihaja iz ZDA. Med novimi kardinali sta najmlajša s 55-imi leti **Luis Antonio Tagle**, ki je od lanskega oktobra nadškof filipinske prestolnice Manila, in sirsko malankarski višji nadškof **Baselios Cleemis Thottunkal**, ki prihaja iz Indije. Star je 53 let.

DOGOVOR O GRČIJI

Finančni ministri članic območja evra so v ponedeljek 26. t.m. po dvanajsturnih pogajanjih dosegli dogovor o Grčiji. Ta vključuje sprostitev naslednjega obdobja posojila v okviru že dogovorjene pomoči ter nadaljnjo pomoč v obliki niza ukrepov za zagotovitev vzdržnosti grškega dolga, ki ga bo treba do leta 2022 spraviti »občutno pod« 110 odstotkov BDP. Dogovor je uradno naznanil predsednik Evropske centralne banke (ECB) Mario Draghi. Po koncu zasedanja dejal je šef evroskupine Jean-Claude Juncker dejal: »Ne gre samo za denar, to je obljuba boljše prihodnosti za Grčijo in območje evra kot celoto«. Dogovor je bilo po njegovih besedah »zelo težko« doseči, od vseh udeležencev je terjal veliko truda.

NEPRIČAKOVANO ZAVEZNIŠTVO

Ob pogajanjih o novem proračunu Evropske unije se je izoblikovalo novo, nepričakovano politično zavezništvo med nemško kanclerko Angelo Merkel in britanskim premierjem Davidom Cameronom. O tem, da pri pogajanjih o novem evropskem proračunu nemško kanclerko in britanskega premierja družijo podobna stališča, ni nikakršnega dvoma. Zato številni že govorijo o dvoj-

PISALI SMO PRED 50 LETI

ZAKLJUČEK POUKA V SLOVENSKIH ŠOLSKIH TEČAJIH

O pomenu slovenskih šolskih tečajev za versko in narodno vzgojo slovenskih otrok smo na tem mestu že ponovno govorili. Tudi o žrtvah, ki jih za njihovo vzdrževanje doprinašajo osrednje slovensko društvo Zedinjena Slovenija ter krajevni šolski odbori, kakor tudi o požrtvovalnem delu slovenskih učiteljic, učiteljev, katehetov ter ostalih razumnikov, ki svoj prosti čas posvečajo slovenski mladini, da ji utirajo pot v lepoto slovenskega jezika, dežele, zgodovine in vsega, kar združuje pojem slovenstvo. ...

SLOVENCI V ARGENTINI OSEBNE NOVICE

Poroka. V soboto 1. decembra t. l. sta se poročila v cerkvi Marije Pomočnice v Don Boscovem zavodu v R. Mejii Franc Logar in gdč Sonja Klemenčič. Poročil ju je direktor g. Anton Orehar, za priči pa sta bila očeta neveste in ženina gg. Franc Klemenčič in dr. Franc Logar.

RAZSTAVA AKAD. KIPARJA AHČINA

Akad kipar France Ahčin bo odprl razstavo svojih del v ponedeljek, dne 10. Decembra v galeriji Velazquez, Maipu 932. Razstava bo odprta dva tedna ter nanjo opozarjamo vse rojake.

MORON NOVA PRIDOBITEV NA PRISTAVI

V nedeljo, 2. t.m. je bila predstavljena javnosti nova železna stavba, ki jo je v sklopu še drugih obnovitvenih del na zeleni Pristavi v Moronu, pred kratkim postavil novi upravni odbor Pristave. Stavba je srečno prestala vihar ni naliv dežja in neurja v noči od sobote na nedeljo, v nedeljo popoldne pa razgrnila svoj obširni prostor prvi kulturno-vzgojni prireditvi na deskah svojega odra.

SAN MARTIN

Posrečena je bila zamisel, da naj se naši mladini, ki se uči petja ali raznih glasbenih instrumentov, da priložnost, da javno pokaže kaj zna. Te dneve se vrše v San Martinu - tako v Slovenskem kot po zasebnih domovih - živahne priprave za pevsko glasbeni nastop, ki bo v nedeljo 18. decembra v Colegio Sagrado Corazón de Jesús, Córdoba 124, nasproti Slov. doma v San Martinu. ...

Svobodna Slovenija, 16. decembra 1962; št. 49

cu Camerkel. V resnici gre pri zavezništvu med Angelo in Davidom za pragmatične razloge vzajemne koristi. Nemška kanclerka je prejšnji petek britanskega premierja podprla pri njegovem prizadevanju za zmanjšanje stroškov bruseljskega uradništva.

DOGOVOR V GAZI

Izrael in palestinsko gibanje Hamas sta po osmih dneh obstreljevanj, v sredo 21. novembra dosegla dogovor o prekinitvi ognja na območju Gaze. Prekinitve ognja je začela veljati ob 20. uri po srednjeevropskem času, je v Kairu skupaj z ameriško državno sekretarko Hillary Clinton objavil egiptovski zunanji minister Kamel Amr. Izrael bo tako glede na dogovor končal z vsemi vojaškimi aktivnostmi proti Hamasu na območju Gaze, palestinski borci pa bodo prenehali z raketnimi napadi na cilje v Izraelu. Sklenitev dogovora je potrdil izraelski premier Benjamin Netanyahu. Pojasnil je, da se je po pogovoru z ameriškim predsednikom Barackom Obamo odločil, da bo Izrael egiptovski pobudi za mir dal priložnost.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Franci Znidar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar** in **esloveniau@gmail.com** **Za Društvo ZS:** Franci Žnidar / **Urednik:** Tone Mizerit

Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Franci Sušnik, Fede Cerar, Angela Pangerc Šorl, Božidar Bajuk in Jože M. Rožanec **Mediji:** STA, Radio Ognjišče, Družina.

RESUMEN DE ESTA EDICION

VOTAMOS NUEVAMENTE

Este domingo, 1. de diciembre, se realiza la segunda vuelta de las elecciones para presidente de la República de Eslovenia. Los ciudadanos deberán elegir entre Borut Pahor y Danilo Türk. Recordemos que quienes opten por votar en la embajada sita en Buenos Aires (Av. Santa Fe 846 - Piso 6°), lo podrán hacer el mismo día de la votación, de 9 a 17 horas con DNI en mano. En la boleta deberán hacer un círculo al candidato elegido. Los que decidieron hacerlo con el material recibido por correo lo harán de la misma manera que en la primera vuelta, pero esta vez usando la papeleta celeste, escribiendo en el cuadrante correspondiente el nombre de su preferencia.

SESIONÓ EL CONSEJO

La ley que determina las relaciones entre la República de Eslovenia y los eslovenos en los distintos países del mundo, prevé el funcionamiento de un Consejo asesor, con delegados de las principales comunidades. El Consejo debe reunirse una vez al años. Por eso el presidente del Gobierno, Janez Janša, convocó a la reunión el pasado 20 de noviembre el Ljubljana. Durante la reunión prevaleció un dialogo abierto y sincero. Los representantes de los distintos países informaron al presidente de sus actividades y problemas. Siguió una reunión de la ministra para los Eslovenos por el Mundo, Ljudmila Novak, quien enfatizó el resultado positivo de la reunión y se comprometió a seguir apoyando las actividades que los eslovenos y sus instituciones realizan en todos los continentes del mundo. (Pág. 1)

60 AÑOS DE SLOVENSKA VAS

El pasado domingo 18 de noviembre festejó su 60 aniversario la sociedad de Slovenska vas. Nació por iniciativa y empuje de Mons. Juan Hladnik como la primera comunidad de nuestra emigración. Creció y se desarrolló acompañada por la comunidad de los padres vicentinos eslovenos, que desde hace 53 años acompañan la comunidad, a la sombra de la iglesia María Reina. Allí se celebró la misa de acción de gracias, seguida del almuerzo en el Hladnikov dom. El acto cultural fue a la tarde. El festejo contó con la presencia del embajador Tomás Mencin, quien entregó la distinción del gobierno de Eslovenia por tantos años de labor. Siguió una representación escénica con cantos y recitados, repasando la historia del pueblo esloveno. Después, al aire libre, siguió una fiesta con números folklóricos. Todo concluyó con un baile popular. (Pág. 3)

TONČEK NO REGRESÓ

Fulana de Tal sigue recordando a su hermano, Tonček Pangerc, quien en su juventud, sin contárselo a su familia, dejó Eslovenia para escapar del régimen comunista. Lo dieron por muerto en las montañas. Tiempo después comenzaron a recibir las cartas de un tal "tio Bohinc" y supieron que era él. Emigró a la Argentina y se radicó en Bariloche, por su amor a las montañas. En el año 1954 la familia recibió una carta de un amigo de Tonček, contando de su trágica muerte, tapado por un alud de nieve, al tratar de escalar las torres del cerro Paine. Esta vez no quedaron esperanzas, sólo la tristeza por el hermano que un día se fue y nunca regresó. (Pág. 3)

RECORDANDO A ANDRES BAJUK

Al cumplirse el primer aniversario de su fallecimiento, la comunidad eslovena de Mendoza recordó a uno de sus hijos predilectos. El acto fue organizado por la filial local del partido Nueva Eslovenia, que fuera creado y dirigido por el extinto. El Dr. Andrés Bajuk nació en Eslovenia y de niño acompañó a sus padres al exilio. Llegados a la Argentina, la familia se radicó en Mendoza, donde Andrés estudió y se graduó en economía. Su capacidad intelectual lo llevó a ser profesor universitario y reconocido economista. Se desempeñó en Estados Unidos y Francia. Vuelto a Eslovenia, se consagró a la política, llegando a cargo de primer ministro y ministro de economía del país. Al ver el vacío de la opción democrática y cristiana, fundó el partido Nueva Eslovenia. Su temprana partida enlutó a todos los eslovenos de espíritu democrático. (Pág. 4)

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 500.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 635.-; beli papir \$ 710.-; Bariloche; \$ 560.-; obmejne države Argentine, 215.- US dol.; ostale države Amerike, 225.- US dol.; ostale države po svetu, 235.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 165.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.** **Čeke:** V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebn) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
 EVT Leg. 12618
 Dis. 2089
de Lucía Bogataj
 Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
 Tel. 4441-1264/1265

GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji. Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI
Dobovšek & asociados - odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel./Fax: 4602-7386.
 E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalles 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

Dra. Ana C. Farreras de Kocar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y Jueves de 15 a 18 hs. Belgrano 181 - 6º B (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4469-2318 Cel.: 15-6447-9683
 e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA
Apetit
sabor europeo
 od tor-ka do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellaneda 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

VALUTNI TEČAJ V SLOVENJI

27. novembra 2012

1 EVRO	1,27 US dolar
1 EVRO	1,27 KAD dolar
1 EVRO	6,24 ARG peso

OBVESTILA

PETEK, 30. Novembra:

Seja Medorganizacijskega sveta, ob 20. uri v Slovenskem domu v San Martinu.

SOBOTA 1. decembra:

Zaključna prireditev Jegličeve šole - ABC po slovensko

Zaključna prireditev Slomškove šole, ob 19. uri. Nato prihod sv. Miklavža.

Prihod sv. Miklavža v Jurčičevi šoli, ob 20. uri.

Veselica narodnih plesov na Slovenski Pristavi, ob 20. uri.

NEDELJA, 2. decembra:

Zaključna prireditev Jurčičeve šole, ob 11.30 uri.

Zaključna prireditev Balantičeve šole, ob 17.30 uri. Nato prihod sv. Miklavža

Zaključna prireditev Prešernove šole, ob 19. uri. Nato prihod sv. Miklavža.

Zaključna prireditev Rožmanove šole, ob 18. uri. Nato prihod sv. Miklavža.

SREDA, 5. decembra:

Miklavževanje v Hla-

dnikovem domu, ob 20. uri.

PETEK, 8. decembra:
Prvo sv. obhajilo v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši

SOBOTA, 9. decembra:

Zaključna prireditev Baragove šole, ob 10.15 uri.

SOBOTA, 15. decembra:

Božični koncert v priredbi Ex Corde, v Slomškovem domu ob 20. uri.

NEDELJA, 16. decembra:

duhovna obnova za žene in može v Slovenski hiši, začetek ob 7.30.

Božični koncert v priredbi Slovenski pevski zbor iz San Martina ter otroški in deklška skupina, v kapeli zavoda Srca Jezusovega (nasproti Slovenskega doma) ob 19. uri.

ČETRTEK, 20. decembra:

ZSMŠ, San Martin **lepo vabi na mesečni sestanek** v Domu ob 16. uri. Imeli bomo božičnico.

PONEDELJEK, 24. decembra:

Božična polnočnica v cerkvi Marije Pomagaj.

OSEBNE NOVICE

Umrli

V Slovenski vasi č. g. Janez Petek CM (92); v Cinco Saltos Olga Marija Homovc roj. Vičič (90); v Cordobi Juan Jorge Jereb (62). **Naj počivajo v miru!**

DARUJTE V TISKOVNI SKLAD!

SLOVENCİ IN ŠPORT

SREBRNI KONEC TEKMOVANJ

Slovenski plavalci so na evropskem prvenstvu v 25-metrskem bazenu v Franciji osvojili tri medalje, devet finalnih uvrstitev in 11 uvrstitev do 16. mesta.

Najprej so s srebrno medaljo priborili Anja Čarman, Nastja Govejšek, Damir Dugonjić in Peter Mankoč v mešani štafeti 4 x 50 metrov mešano osvojili srebro. Druga - spet srebrna - je v izjemnem finišu na 50 prsno pripadla Damirju Dugonjiću, ki je za zmagovalcem, Italijanom Fabiom Scozzolijem zaostal za vsega šest stotink sekunde, za evropskim rekordom pa le 13 stotink.

Tretjo srebrno pa je osvojil na 100 metrov mešano Peter Mankoč, kije razdaljo preplaval v času

52,64 sekunde. Zlato si je priplaval Rus Vladimir Morozov, bron pa Estonec Martti Aljand.

To je bila že 24. medalja 34-letnega slovenskega plavalca, svetovnega rekorderja v tej disciplini, na evropskih prvenstvih v 25-metrskih bazenih, ki je takoj po nastopu še enkrat potrdil, da se njegova kariera končuje in da je bil to njegov zadnji nastop na tovrstnih tekmovanjih. Mankoč je kar petkratni udeleženec olimpijskih iger, na prvenstvu v Chartresu pa je bil edini plavalec, ki je nastopil prav na vseh EP tekmah od premiere leta 1996 v Rostocku.

TINA SPET PRVA

Tina Maze je prepričljivo zmagala na veleslalomu za svetovni pokal

alpskih smučark v Aspnu in po drugem prvem mestu v zimi obdržala skupno vodstvo v pokalu. Druga je bila Avstrijka Kathrin Zettel, ki je zaostala devet desetink, tretja pa Nemka Viktoria Rebensburg z 1,54 sekunde zaostanka. Ana Drev, druga slovenska finalistka, je bila 18.

Na slalomu je Tina Maze bila bronasta, a je ohranila prvo mesto v skupnem seštevku pokala in ima pred drugouvrščeno Zettlovo 50 točk prednosti, Nemka Maria Höfl-Riescheva pa na tretjem mestu zaostaja za 136 točk.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Incurabili v Argentini

Niko Novak in Bruno Subiotto, »stara mačka« slovenske alternativne rockovske scene, ki v svoji novi zasedbi Incurabili že več kot dve leti navdušujeta z neozdravljivo mešanico bluesovske poetike, rockovske energije in punkovskega uporništv, bosta od 27. novembra do 4. decembra 2012 na turneji v Argentini. Predstavila bosta svoje uspešnice iz treh CDjev – »Whenever You're Ready«, »Fine with me« in »Sure«, polne zaprašenega bluza, hrapavih vokalov, meditativnih linij psihedeličnih kitar, mojstrskih solov orglic ... ali pa čisto enostavno ritmov bobna in činel. S široko

paletto (ne)inštrumentov ustvarjata svojo lastno znamko garažnega rocka, ki na trenutek spominja na The Stooges, na trenutek na komedijo dell'arte, kjer se publika giba med ekstazo in šokom.

Koncerti v Argentini

Sobota, 1. december, 15h. Vstop prost v Parque Recreativo Municipal, Av. Pedro Díaz al 1600. **Hurlingham.** Provincia de Buenos Aires.

Sobota, 1. december, 24h. \$35 / \$45 na zabavi Capricornio. Ciudad Cultural Konex. Sarmiento 3131. Abasto. Ciudad de Buenos Aires.

Nedelja, 2. december, 20h. \$20. v Uniclub. Guardia Vieja 3360. Abasto. Ciudad de Buenos Aires.

Torek, 4. december, 21h. Vstop prost v La Cigale. 25 de Mayo 597. Microcen-

Podjetniki, profesionalci, rojaki

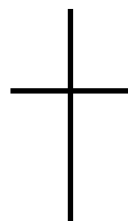
Bližajo se božični in novoletni prazniki.

Gotovo želite poslati

PRAZNIČNA VOŠČILA

svojim odjemalcem, prijateljem, znancem in rojakom. Oznanilo in Svobodna Slovenija Vam nudita to edinstveno priložnost, da na naših straneh objavite svoje voščilo in za majhen strošek pokrijete celotno slovensko skupnost.

Stopite v stik z nami, da Vam zamisel osebno razložimo. Po telefonu: (011) 4636-0841 in (011) 4636-2421

»Pridi, zvesta služabnica.«

V globoki žalosti sporočamo vsem prijateljem in znancem, da je v 90. letu starosti, v Cinco Saltos, Rio Negro, umrla naša draga mama, stara mama, teta in prababica, gospa

Olga Marija Homovc roj. Vičič

Priporočamo jo v molitev in blag spomin.

Žalujoči:

hčerki in sin: **Marjana, Helena** in **Janez** z družinami; vnuki in pravnuki ter ostalo sorodstvo

Cinco Saltos in Comodoro Rivadavia - Argentina, Združene države Amerike, Borovnica - Slovenija

»Na polnoči grede, potihnejo črede, okrog Betlehema je petje lepo«

EX CORDE
PEVSKI ZBOR SLOMŠKOVEGA DOMA

vabita na
BOŽIČNI KONCERT

Sobota, 15. decembra | ob 20:00
 Slomškov dom | Castelli 28, Ramos Mejía

Slovenski pevski zbor iz San Martina,
 Otroška in deklška pevska skupina vabijo na

**BOŽIČNI
KONCERT**

Nedelja, 16. decembra ob 19. uri

Kapela zavoda Srca Jezusovega
 R. Carrillo 2349
 (nasproti Slovenskega doma)